

Zbornik sudske prakse

Predmet C-83/17

**KP
protiv
LO**

(zahtjev za prethodnu odluku, koji je uputio Oberster Gerichtshof)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Haški protokol iz 2007. – Pravo mjerodavno za obveze uzdržavanja – Članak 4. stavak 2. – Promjena uobičajenog boravišta vjerovnika uzdržavanja – Mogućnost retroaktivne primjene prava države novog uobičajenog boravišta vjerovnika uzdržavanja koje se podudara s *lex fori* – Doseg izraza ‚ako vjerovnik uzdržavanja ne može dobiti uzdržavanje od dužnika uzdržavanja‘ – Slučaj u kojem vjerovnik uzdržavanja ne ispunjava zakonski uvjet”

Sažetak – Presuda Suda (šesto vijeće) od 7. lipnja 2018.

1. *Prethodna pitanja – Nadležnost Suda – Doseg – Haški protokol o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja – Uključenost*

(čl. 267. UFEU-a; Haški protokol od 23. studenoga 2007.)

2. *Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Nadležnost, mjerodavno pravo, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja – Haški protokol o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja – Posebna pravila u korist određenih vjerovnika – Vjerovnik koji ne može dobiti uzdržavanje na temelju zakona svojeg uobičajenog boravišta – Primjena *lex fori* na zahtjev navedenog vjerovnika također i za razdoblje koje prethodi promjeni njegova uobičajena boravišta – Pretpostavke*

(Haški protokol od 23. studenoga 2007., čl. 4. st. 2.)

3. *Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Nadležnost, mjerodavno pravo, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja – Haški protokol o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja – Posebna pravila u korist određenih vjerovnika – Vjerovnik koji ne može dobiti uzdržavanje na temelju zakona svojeg uobičajenog boravišta – Pojam – Vjerovnik koji ne ispunjava određene uvjete nametnute zakonom njegova uobičajena boravišta kako bi dobio uzdržavanje – Uključenost*

(Haški protokol od 23. studenoga 2007., čl. 4. st. 2.)

1. Vidjeti tekst odluke.

(t. 21.-25.)

2. Članak 4. stavak 2. Haškog protokola od 23. studenoga 2007. o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja, potvrđenog, u ime Europske zajednice, Odlukom Vijeća 2009/941/EZ od 30. studenoga 2009., treba tumačiti na način da:

- okolnost da je država sjedišta suda država uobičajenog boravišta vjerovnika ne protivi se primjeni te odredbe jer se pravo određeno supsidijarnom poveznicom koju predviđa ta odredba ne podudara s pravom određenim primarnom poveznicom iz članka 3. navedenog protokola;
- u situaciji u kojoj vjerovnik uzdržavanja, koji je promijenio uobičajeno boravište, podnosi pred sudovima države svojeg novog uobičajenog boravišta zahtjev za uzdržavanje protiv dužnika za proteklo razdoblje tijekom kojeg je živio u drugoj državi članici, *lex fori*, koji je i pravo države njegova novog uobičajenog boravišta, može se primijeniti ako su sudovi države članice sjedišta suda bili nadležni za rješavanje sporova u području uzdržavanja koje se odnosi na te stranke i obuhvaća to razdoblje.

Kao što proizlazi iz članka 4. stavka 2. Haškog protokola, ta odredba, koja omogućuje primjenu *lex fori* umjesto prava države uobičajenog boravišta vjerovnika uzdržavanja, ima koristan učinak samo ako se ta prava međusobno razlikuju. Iz toga slijedi da, u situaciji poput one u glavnom postupku, u kojoj se *lex fori*, u predmetnom slučaju austrijsko pravo, ne podudara s pravom države uobičajenog boravišta vjerovnika za razdoblje za koje vjerovnik potražuje uzdržavanje, u predmetnom slučaju s njemačkim pravom, članak 4. stavak 2. Haškog protokola može imati koristan učinak.

Ipak, još je potrebno da se *lex fori* predviđen tom odredbom može primijeniti na zahtjev za uzdržavanje u pogledu proteklog razdoblja. U tom pogledu valja navesti da sam tekst članka 4. stavka 2. Haškog protokola ne omogućava sigurno utvrđivanje doseg te odredbe. Valja je protumačiti vodeći računa o sustavu pravila o poveznicama uspostavljenom Haškim protokolom i cilju tog protokola.

Kad je riječ o sustavu pravila o poveznicama uspostavljenom Haškim protokolom, valja navesti da njegov članak 4. stavak 2. utvrđuje posebno pravilo u korist određenih vjerovnika koje dopunjuje opće pravilo koje se nalazi u članku 3. tog protokola.

Nadalje, kao što osobito proizlazi iz Bonomijeva izvješća i ciljeva Komisije koja je aktivno sudjelovala u pregovorima radi donošenja Haškog protokola (vidjeti Prijedlog uredbe Vijeća o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju odluka i suradnji u području obveze uzdržavanja (COM(2005) 649 *final*)), cilj je tog sustava jamčiti predvidljivost mjerodavnog prava osiguravajući da pravo koje je određeno ne bude lišeno dostatne povezanosti s predmetnom obiteljskom situacijom.

Vodeći računa o sustavu pravila o poveznicama predviđenom Haškim protokolom i cilju predvidljivosti koji se tim protokolom nastoji postići, poput onih koja su opisana u točki 41. ove presude, valja utvrditi da ako je primjena *lex fori*, podredno predviđena člankom 4. stavkom 2. Haškog protokola, tek posljedica vjerovnikova izbora novog uobičajenog boravišta a da ne postoji povezanost između tog prava i obiteljske situacije vjerovnika i dužnika na koje se odnosi obveza uzdržavanja u trenutku na koji se odnosi ta obveza, ona nije u skladu ni s tim sustavom ni s tim ciljem.

(t. 29., 33., 34., 37.-39., 41., 46., 51. i t. 1. izreke)

3. Izraz „ne može dobiti uzdržavanje”, sadržan u članku 4. stavku 2. Haškog protokola od 23. studenoga 2007., mora se tumačiti na način da obuhvaća i situaciju u kojoj vjerovnik ne može dobiti uzdržavanje na temelju prava države svojeg prethodnog uobičajenog boravišta zbog toga što ne ispunjava određene uvjete propisane tim pravom.

(t. 59. i t. 2. izreke)